

Dr. Margreet Luinge is sinds april lector Kind, Taal & Ontwikkeling aan de Hanzehogeschool Groningen. In haar onderzoek richt zij zich op spraak- en taalontwikkeling, auditieve verwerking en de ontwikkeling van te vroeg geboren kinderen. Een van de grote projecten behelst de ontwikkeling van een uniform taalscreeningsinstrument voor de jeugdgezondheidszorg.

Lector Margreet Luinge van Hanzehogeschool Groningen:

“Wij combineren de goede eigenschappen van verschillende instrumenten tot een nieuwe taalscreening”

Dr. Margreet Luinge werd op 11 april geïnstalleerd als lector. Haar lectoraat Kind, Taal & Ontwikkeling focust op drie thema's: spraak- en taalontwikkeling, auditieve verwerking en de ontwikkeling van te vroeg geboren kinderen. Daarbij onderzoekt Luinge zowel de normale als de afwijkende ontwikkeling, in samenhang met de ontwikkeling van motoriek, cognitie en sociale interactie. “Er lopen momenteel drie grote projecten”, vertelt zij. “In een onderzoek naar de auditieve verwerking kijken we naar de samenhang met aandacht. Wij hopen behandelaars meer handvatten te kunnen bieden voor de diagnostiek en behandeling. Daarnaast loopt een onderzoek naar de ontwikkeling van prematuur geboren kinderen. Wij hopen vroege indicatoren voor een afwijkende ontwikkeling te kunnen identificeren. Als we daar meer inzicht in hebben, kunnen we betere zorg op maat bieden. Een van de instrumenten waar

we aan werken is een digitale wegwijzer voor ouders van te vroeg geboren kinderen. Daarmee kunnen ze snel de juiste zorg voor hun kind vinden.”

Integratie

Het derde grote project behelst de optimalisatie van de taalscreening binnen de jeugdgezondheidszorg. De ontwikkeling van taal, spraak en communicatie wordt door de consultatiebureaus gevolgd door middel van het Van WiechenOnderzoek (VWO). Dit instrument kijkt naar de brede ontwikkeling van het kind tussen 0 en 54 maanden en richt zich op aspecten van grove en fijne motoriek, adaptatie, taalontwikkeling, sociaal gedrag en persoonlijkheid. “Het nadeel van het VWO is dat het niet genormeerd en gevalideerd is”, zegt Luinge. “Bovendien zijn er andere screeningsinstrumenten die de spraak- en taalontwikkeling in kaart brengen. Ze zijn echter niet allemaal even geschikt voor de jongste leeftijdsgroep tot 4 jaar. Sommige zijn wel effectief, maar te weinig sensitief of specifiek. In het project ‘Uniforme taalscreening’ willen we tot één instrument voor de jeugdgezondheidszorg komen. Dat vereist een gedegen integratie tussen de verschillende instrumenten. Kort gezegd willen we de goede eigenschappen uit de diverse instrumenten combineren tot een genormeerd en gevalideerd taalscreening.”

Krachten gebundeld

Het project rondom de uniforme taalscreening betreft een samenwerking tussen een groot aantal partijen. “Belangrijk, deze gezamenlijke ontwikkeling”, vindt

Lector Margreet Luinge

Dr. M.R. Luinge (1974) studeerde in 1996 af aan de Pedagogische Academie van de Hanzehogeschool Groningen. In 2000 haalde zij haar bul voor Neurolinguïstiek aan de RUG, waar ze in 2005 promoveerde op het proefschrift *The language-screening instrument SNEL*. Ze ontving twee prijzen voor haar proefschrift: de Stichting Atze Spoorprijs en de NITB proefschriftprijs. Op 11 april van dit jaar werd Margreet Luinge geïnstalleerd als lector Kind, Taal & Ontwikkeling.

“WIJ HOPEN VROEGE INDICATOREN VOOR EEN AFWIJKENDE ONTWIKKELING TE KUNNEN IDENTIFICEREN”

Foto: Henk Veenstra

Margreet Luinge: In het project 'Uniforme taalscreening' willen we tot één instrument voor de jeugdgezondheidszorg komen.

Luinge. “Wij hebben onze krachten gebundeld. We gaan enerzijds een nieuw uniform instrument ontwikkelen op basis van de bestaande instrumenten. De bedoeling is dat dit instrument geïntegreerd gaat worden in het Van WiechenOnderzoek. Anderzijds evalueren we de practice-based handreiking ‘Sprak- en taalsignalering’ van het Nederlands Centrum Jeugdgezondheid (NCJ). In feite betekent het dat we een wetenschappelijke onderbouwing gaan bieden voor de NCJ-handreiking om na te gaan welke kinderen nu daadwerkelijk baat hebben gehad bij verdere diagnostiek en behandeling. Wij zullen in een cohortstudie de balans evalueren tussen de ontwikkeling van kinderen, het bereik, de kosten en de ervaringen van ouders en professionals. Op die manier hopen we onder andere meer inzicht te krijgen in het ontstaan en verloop van verschillende spraak- en taalproblemen.”

Eerste signalen

Een van de onderdelen van het project is een Delphi-studie. “Daarin proberen we consensus te bereiken over een aantal zaken”, licht Luinge toe. “Bijvoorbeeld over wat wij verstaan onder ‘atypische spraaktaalontwikkeling’. Dat

is belangrijk voor diagnostiek en behandeling, maar ook voor verder onderzoek. Daarnaast kunnen we deze informatie goed gebruiken voor de ontwikkeling van de uniforme signalering spraak- en taalproblemen en hoe we die eerste signalen voor taalproblemen kunnen opsporen.”

Luinge slaat een brug naar een van de andere thema's binnen haar lectoraat. “Van te vroeg geboren kinderen is bekend dat ze meer ontwikkelingsproblemen vertonen. In welke mate dat ook geldt voor spraak- en taalproblemen, is echter nog niet geheel duidelijk. Binnen het lectoraat kijken wij naar indicaties voor later optredende problemen. Zo onderzoeken wij of zuig- en slikproblemen – die een fijne neurologische afstemming vereisen – een voorspellende waarde hebben voor het ontstaan van problemen in bijvoorbeeld motoriek, cognitie of taal. Wat opvalt is dat kinderen die op 2-jarige leeftijd neurologische problemen laten zien, als baby van 44 weken nog geen normaal zuigpatroon hadden ontwikkeld.”

Stevige samenwerking

Ook uit internationaal onderzoek blijkt dat er nog veel te leren is over de normale en afwijkende spraak- en taalontwikkeling. Nederlandse onderzoekers draaien volop mee in internationale netwerken. “Dat is belangrijk voor het opdoen van nieuwe inzichten”, stelt Luinge. “En natuurlijk voor het aanreiken van onze opgedane kennis. Het is voor Nederland dan ook heel belangrijk dat wij nu zo'n stevige samenwerking hebben rondom deze nieuwe taalscreening: het levert kennis en inzichten op. Maar het voorziet natuurlijk vooral in de behoefte van de jeugdgezondheidszorg in Nederland om kinderen met mogelijke spraak- en taalachterstanden zo vroeg mogelijk op te sporen en te verwijzen.”

NIC VAN SON

Uniforme Taalscreening in het kort

Ongeveer 10 op de 100 kinderen lopen kans op een spraak- en taalachterstand. In dit door ZonMw gefinancierde project wordt een screeningsinstrument ontwikkeld voor opsporing van spraak- en taalachterstanden van kinderen van 1 tot 4 jaar. Het instrument wordt ingevoegd in het kindvolgsysteem op consultatiebureaus in Nederland. Daarnaast wordt bewijs verzameld om huidige werkwijzen en verwijstrajecten voor kinderen met spraak- en taalachterstanden wetenschappelijk te onderbouwen. Het project wordt uitgevoerd in een samenwerkingsverband met GGD Zeeland, GGD Amsterdam, Nederlands Centrum Jeugdgezondheid, Universitair Medisch Centrum Groningen, Erasmus Universiteit Rotterdam en Hanzehogeschool Groningen. Margreet Luinge is projectleider. Het project is in september 2012 van start gegaan en heeft een looptijd van 4 jaar.